

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VII. Vita Christi Domini, liber vitæ, vniversalem continens animarum
nostrarum medicinam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Circa quinque Christi D. vulnera, virtutes, & miracula. §. 3.

Alii secundum affectum à Deo immissum ducunt fide intrant per vulnera, præsentum vero lateris ad cor JESU sui dulcissimi, quantoque voluntatis torrente potentur, sibi ipsi norunt, qui accipiunt.

Virtutes quoque Christi Domini fidei vivæ oculo ita considerare debemus, ac si humilitatem, patientiam, ardoremque ipsius charitatem contram intueremur, quod maximè observandum est, in singulis vite ipsius mysteriis: si enim exempli causa nativitatem meditari voluerimus, ita vivæ fidei efficacia Christum Dominum natum ex virginie, jacentem in praesepio, adoratum ab Angelis, & pastoribus, representare nobis debemus, ac si ad latum beatissimæ virginis MARIAE, quæ cuncte ibi gesta fuerunt, cerneremus & audiremus.

Idem dicimus de Magorum adoratione, cui nosmetipos ita contemplando præsentes exhibemus, quia ex aliquo porticu sanguine videmus, & gauderemus de mystica Sanctorum istorum Regum oblatione aucti, thuris, & myrræ, quibus veram Pueruli illius Divinitatem, simul & Humanitatem protestabantur.

Par fidei asylu perpendenda sunt Christi Domini miracula, ceteraque ipsius opera, ac præcipue reliqua profunda vita, & passionis mysteria, singulas quas fides tradit circumstantias exactè discutiendo, ut persona, quæ patitur, quæ DEUS est, quid patitur? summos dolores, ignominias, opprobriis; pro quo? pro homine ingratu; quomodo? sponte sua, maximo amore, & charitatis affectu. Omnia hæc docet fides, aperiqtj iustorum oculos, ut Dominum suum nudum, crucij, inter latrones affixum, talidoloris sentimento contemplentur, ut affectu interiora animi visceria penetrante, in ipsum sumptuosemen, fiatque illi Christus natus, & Crucifixus, vita scopus, baculus peregrinationis, refrigerium lastitudinis, tribulationum solatium, adeo, ut sola hæc tria verba, CHRISTUS, NUDUS, CRUCIFIXUS, in aliud eos mundum, & differentem ab ista regione, ubi harmoniam & consonantiam mysteriorum nostre redemptiois depurata aure percipiunt, introducant, præbeantque dulcissimum laborum condimentum, excitem maximum peccati horrorem, & ad ardentissimum Dei amorem inflamment.

CAPUT VII.

Vita Christi Domini, liber vita, universalem continens animarum nostrarum medicinam.

Tria verba haec sunt liber vivus, vita exemplar, abundantis compassionis leges, & quasi ad pedes Crucis stantibus, fons lachrymarum: quomodo? Franciscum legimus ex memoria dolorum, & opprobriorum Christi, tantos planctus edere solet, ac si iam defacto videt: eum in Cruce mortuum: S. etiam Paulus glorabatur dicens, non enim judicavi me scire aliquid inter vos, nisi IESVM Christum, & hunc crucifixum.

Duo sunt fontes præcipui, quibus aquam vitæ haurit justus, Scriptura sacra, & vita ac passio D. Salvatoris; primus continet doctrinam scriptam, Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

traditque præcepta ac regulas, ut secundum vocacionem fidei dignè vivamus, ut priori libro laius discernimus: Alter continet vivum statum librum, sive VERBUM, amore nostri, incarnatum, in quo Deus homo, docto ac magister noster, non verbis solum, sed exemplis suis (qui multò efficacior est docendi modus) que profequi, quæque avertari debeamus, tradit.

Idcirco enim inquit Sanctus Paulus, Christum Dominum non solum nobis factum justitiam, redempcionem, & sanctificationem: sed etiam sapientiam a DEO. Fuit enim IESUS Christus incolitus mundi errores exterminans, dux, & lux, merito quoque justitia nostra dici debet, cum dolosissima tanguius sui effusione justitiam nostram promovererit, nosque justificaverit.

Idipsum significare voluit Dominus, apud S. Ioannem, cum dixit: Ego sum via, veritas, & vita: via, quia in fufo fidei habitu deducit nos per lemitas justitiae, & salvationis æternæ; veritas, quia non irritabit Dominus promissiones suas, fidelis enim est, & iustus: vita, quia peccatis mortuos refutavit ad vitam, vivificavit per gratiam, destinavit ad gloriam.

Quia vero nemo venit ad Patris Divinitatem, nisi per Christi Domini Humanitatem, nemo etiam ad veram pervenit justitiam, nisi languine JESU Christi justificetur, meritisimo jure sapientia nostra, & justitia dici debuit. Accedentibus præsentum exemplis vita ipsius facilius efficacissimè ad apertendos oculos nostros, tum ad mores corrindos, nec non ad homines per viam tantæ majestatis vestigii tutum, ad portum vitæ æternæ deducendos. Sacta enim IESU Domini nostri passio liber est vivus, multò profundius legem animo, Dei cognitionem, & amorem ingenerans, quam visibilis univerbi mundi fabrica: unde mulierculas simplices, & ignorantes sine aliorum librorum lectione, sola consideratione factorum passionis Christi mysteriorum, quæ vel in concionibus explicari audierant, vel picturis representata, & imaginibus, quæ idiotatum sunt libri, attenta fidei vivacitate perfixerant, ad sublimiorē aliquando pervenisse videmus charitatis, bonitatis, misericordiae, providentiae Dei nostram, quam plurimi sublimi philosophi, aliquique scientiæ excellentes.

Sic prophetæ Isaïa de Messia temporibus adimplerunt varciniū: quia repleta est terra scientia Domini sicut aqua maris operientes: tanta enim ex Isaïa. II. passione Christi Domini hauritur sapientia, ut S. Paulus, post auditu in tertii cali paradiso arcana verba, se adhuc nihil scire fateatur, nisi JESUM, & hunc Crucifixum.

De tribus libris, ad studium sapientia homini à DEO datis §. 1.

Tres igitur, si diligenter consideremus, repeatimus libros, homini ad studium sapientiae, & scientiae Dei affigatos.

Primus est creaturarum, in quo legit divinitate sapientie magnitudinem, mundum istum, cum ordinatissima consonantia, & harmonia disponens: Omnipotenciam, quia solo nuto universa, quæ voluit, fecit: admirabilem providentiam, qua singulis creaturis suis absque ullius indigentia abunde necessaria suppeditat, ceterisque divinas perfectiones, quas opera manuum ejus erant.

Magnus Antonius in hoc creaturarum libro se studere, Philosopho, inquietus, alios multos, qui

qui solum hunc librum, cum fide carerent, legere poterant, ad idem studium allexit.

Alius liber est vita passionis crucis Christi.

Tertius est, clarum scripturarum; quas soli norunt Christiani, fidei sacramento illuminati: si tamen fides, sive anima emorta corpora, tenuem admodum, & nullum ex libris tam necessariis frumento reportabant.

Excellenter porro ceteris est liber iste vivus, & vivificans JESU Christi in cruce extensis: etenim si Dominus Pater luminum, qui magnitudinem potenter, & sapientiam suam operibus manifestat, aliquo insigni opere sublimitatem perfectionum suarum, sapientiae, omnipotentiae, &c. toti mundo innotescere vellet, quoniam invenire posset, quo magis clare, & manifeste perfectiones istas suas aperiret? Item si aliqua evidenti demonstratione convincere, & ostendere veller excellenter virtutis dignitatem, excravabilem peccati fæditatem, quantumque ipse illud abominetur, similius aliquo opere infinita bonitatis sue, corda hominum sui amore incendere, & ad solidas humilitatis, mansuetudinis, patientiae, obedientiae, spei, penitentiae, paupertatis Evangelicae, reliquaque virtutes excitare, non apparet possibile toti divine sapientiae opus parentium, & ad fines jam dictos consequendos efficacius.

Admirabilius est quod omnibus praedictis, aliisque similibus effectis unicuique in particulari ita subseruit vita, & passio Christi D. ac si illi soli, & non alteri rei à DEO foret ordinata: Ratio est, quia unigenitus Dei filius infinita Patri: Sapientia, ita malis nostris communibus, & particularibus salutare istud dispositus, & confecit pharmacum, ut totum prodesse vni, neque ullo modo obesse, si etiam prodesset alteri.

De utilitate lectionis libri hujus Sapientiae incarnatae,

§. 2.

Ex quibus colligi liquido potest Salvatoris nostri Passionem, medium fuisse, quod DEUS eligere poterat excellentissimum, & ad nostram doctrinam & sanctificationem efficacissimum; cum non aliqua creatura, sed ipsemet Christus Dominus verus Deus, ut superior ex Apostolo dicebamus, factus sit, proprio sanguine pro nobis effuso, Sapientia, Iustitia, & Sanctificatio nostra, in divinarum perfectionum, salutariumque, rerum claram deducens notitiam, & ad sui timorem, & amorem, reliquaque virtutes Fideles suos extimulans.

In libro enim isto, si bene animadverterimus, duo deprehendemus folia, unum Divinitatis, alterum Humanitatis: In primo, si accedamus cum plenitudine fidei, legendi, intelligentis bonitatem, charitatem, misericordiam, iustitiam, providentiam, omnipotentiam, & sapientiam Dei, que in mysteriis sacre passionis, quasi aureis literis efformata resplendent, animumque sapientia planè divina, a cœlesti imbuunt.

In altero folio tota continetur moralis Theologia, sive motiva sublimissima, cum doctrina practica, & abolutissimo virtutum exemplari, ad amplexum virtutis, & virtutum fugam validissime impellentia.

Denique libri hujus lectio, tam salutaris, & proficia est, ut si, quo:quot in Ecclesia Dei fuerint ab illuminatione Evangelii usque modo

viri spirituales & devoti interrogentur, quidnam ipsos maximè in virtutum studio adiuvet, omnes una voce respondebunt, fuisse vivam, & efficacem passionis JESU Christi confiderationem, in illa repetiti integrum totius vitæ defensionem, & refectionem, robur in laboribus, consolationem in angustiis, auxilium in necessitatibus, spem in periculis. Hic à Dæmonibus tentati, ad vulnera confugiant Christi; cilici, resiliisque asperitate, aut lesti duritate fanagati, duro Crucis ligno cogitatione affixi, consolantur; si improprietate exigitur mundi, crucis ignominiam animo volvunt, & intime opprobriis latentur; si pauperitas vexat apostolica, IESU nuditatem petpendentes requiecent; si ladi, & exasperat disciplina, lenit Christi ad columnam flagellata consideratio, si insipidus cibus, & mensa paupercula appetitus difficeret, Christi Domini amor refugiet loco felle, & acero posat placat.

Hinc igitur perspicere licet, quam generalis, & efficax sit, isti pro universis animis nostrarum & infirmis medicina, quamque necessariam sit in via cœli progreedi defiderantibus, tandem isti in heretice exercito, & ex arbore vite in medio paradisi Dei, id est, Ecclesia sancta posita, altos pro perfectis, & demissos pro imperfectis ramos extende inde sinanter saluberrimos ad animas nostras pastum fructus decerpere.

C A P V T VIII.

Vitam Christi Domini vivaciter per pensam, veram esse sapientiam, & adversus fraudes mundi Collyrium.

QUamvis deficeret tam generale pro fructu, & virtute vita, & passionis Christi Dominum quod supra retulimus, testimonium, quis (cui vel tenuiter fidei radius eluerit) ultra praedita, non statim videat duos alios supercelsi egregios admodum fructus; Primum veram rerum vita hujus appreciationem, & detectionem fraudam, vanitatem, & stultitiam mundi hojas: Alterum veram sanctamque justitiam.

Et de primo quidem (secundo in sequens caput dilato) sciendum est sapientiam, lucem, & deceptionis exterminationem, que per Christum mundum universum illuminante nobis obvenerunt non solum perfectiones, & sublimem illam deo Theologiam respicere, sed præterea etiam nos ipsos resque omnes mundi hujus, ut eas quantum revera merentur appetantes confonnum divinae veritati, & placitis mundi omnino contrarium, si is feramus, & operibus sequamur, Christo D. praesente, judicium. Qualiter autem viam hanc Salvator noster praecucurrit, luculentiter tradit Sanctus Augustinus lib. de vera Relig. cap. 16. Satellites, inquit, voluptatum divitias per vicinas populos appetebant: pauper esse voluit, honoribus, & imperiis habant: Rex fieri noluit. Carnales filios magnam bonum putabant: tale conjugium prolemque contempserunt. Contumelias superbissime horrebant: omne genus consumeliarum iustinuit. Injuries intollerabiles esse arbitrabantur: Qua major injuria quam justum innocentemque damnavit? dolores corporis extabunt flagellatus atque cruciatu est. Mori multatu: morte multatu est; ignominia sua